

OORSPRONKELIJKE BIJDAGEN.

EEN BELANGRIJK RAPPORT

DOOR

CH. F. L. NORD.

In het Juni-nummer van *the Dental Cosmos* van dit jaar is gepubliceerd het rapport van de Engelsche Staatscommissie, belast met een onderzoek naar de uitgebreidheid en ernst van het kwaad, dat veroorzaakt wordt door de uitoefening der tandheelkunde door onbevoegden.

Dit rapport is ingediend bij den betrokken Minister den 5^{en} Februari 1919 en ter kennis gebracht van het Parlement.

De inhoud is van zoo uitnemend belang voor alle landen waar moderne tandheelkunde wordt uitgeoefend, dat het mij niet ondienstig lijkt het 80 bladzijden druks beslaande stuk hier te bespreken.

Hen, die er in zijn geheel kennis van wenschen te nemen, verwijs ik naar het boven aangehaalde nummer van de *Cosmos*.

De Staatscommissie, bestaande uit 12 leden, werd benoemd door de Engelsche Regeering in Juli 1917, naar aanleiding van het feit, dat men bemerkte, dat door het onttrekken van een groot aantal tandartsen aan de burger-maatschappij ten behoeve van leger en vloot, het met de tandheilkundige verzorging van het overige gedeelte van het volk zeer treurig gesteld was.

Men wenschte de reden te weten, waarom het aantal tandartsen zoo gering was en het aantal onbevoegden vier maal grooter.

De commissie toog aan het werk, hield 27 zittingen en

hoorde 27 getuigen, waaronder de voornaamste vertegenwoordigers van de medici, de tandartsen, de technikers, van gezondheidscommissies, verzekeringsmaatschappijen in Engeland, Schotland en Ierland.

Verder kwamen er apothekers, juristen en parlementsleden en doorwerkte de commissie een onnoemelijke stapel ingekomen adressen, adviezen en rapporten.

De eindconclusie van deze, uit den aard der zaak geheel onbevooroordeelde commissie is ongetwijfeld van internationale strekking.

Letterlijk vertaald, luidt zij als volgt:

»Concludeerende, wenschen wij met den meesten nadruk te betoogen, dat volgens onze meening de Staat zich niet kan veroorloven, om de gezondheid van de werkers van het land stelselmatig te laten ondermijnen door verwaarloozing van den mond. Er zullen zonder uitstel stappen moeten worden gedaan om de tandheelkunde te erkennen als een van de voornaamste middelen, zoo niet het voornaamste middel, om ziekten te voorkomen, en alle mogelijke middelen behooren te worden gebruikt om het publiek op de hoogte te brengen van de noodzakelijkheid van conserveerende behandeling van zieke tanden.

De tandheelkunde behoort beschouwd te worden als een van de voorposten van de preventieve geneeskunde en als zoodanig aangemoedigd en gesteund door den Staat. De behandeling moet mogelijk worden gemaakt voor allen die dit noodig hebben.

De tegenwoordige abnormale toestand, waarbij onopgevoede, niet opgeleide personen, tandheelkundige praktijk kunnen uitoefenen en chirurgische operaties verrichten aan tanden en kaken, onberekenbare schade doende aan, en onverdiende blaam werpende op een wetenschappelijk beroep, is ondragelijk en behoort onmiddellijk onder oogen te worden gezien«.

Gaan wij nu na hoe de Commissie aan deze conclusie

is gekomen, dan moeten wij beginnen met den toestand, zooals deze thans in Groot-Britannië is. Het blijkt dan, dat de thans vigeerende wet op de tandheelkunst dateert van 1878 en dat toen ongeveer 5000 tandartsen als zoodanig werden geregistreerd. Naast deze »licensed dentists« zijn er dan »not registered«, die zonder diploma de praktijk uitoefenen en waartegen onder deze wet niet valt op te treden.

Gevolg was, dat het aanzien van het beroep als zoodanig geweldig te lijden had; weinig personen lust gevoelden examens af te leggen, om later op één lijn beschouwd te worden met den eersten den besten kwakzalver, waardoor de toestand ontstond, dat thans, ruim 40 jaren later, niet tegenstaande de groote vlucht die de tandheekunde juist in die jaren genomen heeft, dit aantal niet is gestegen, doch ondanks de zooveel grootere vraag, *stationnair is gebleven!*

Het aantal onbevoegden echter steeg voortdurend en is thans ongeveer vier maal grooter dan het aantal tandartsen.

De Commissie zegt hierover: »Hoe groot het juiste aantal onbevoegden ook is, de feiten bewijzen, dat de slechtste elementen zich het meeste hebben uitgebreid en voortgaan dit te doen. Dit beteekent een bedreiging zoowel voor de algemeene volksgezondheid, de wettelijk bevoegde tandartsen en het betere gedeelte van de niet geregistreerden«.

(Met deze laatste groep worden bedoeld, zij, die wel tandheelkundig zijn opgeleid, doch om een of andere reden geen examens hebben gedaan).

En verder: »Wij hebben zeer zorgvuldig het materiaal onderzocht, dat ons mondeling en schriftelijk is verschaft, en de conclusies waartoe wij zijn gekomen zijn de volgende:

De uitoefening van de tandheekunde door onbevoegden leidt tot de volgende euvels:

- a. De verlaging van den maatschappelijken stand van en de algemeene achting voor de tandheekundige professie.
- b. Een groot tekort aan bevoegden door de weinige attractie, die het beroep om die reden heeft.

- c. De onmogelijkheid voor het publiek om bevoegden van onbevoegden te onderscheiden.
- d. Het feit, dat de tandheilkundige behandeling van het volk grootendeels in handen is van onopgevoede, niet opgeleide, en onbekwame personen.
- e. Ernstig lichamenlijk letsel door gemis aan de noodige bekwaamheid.
- f. Extracties van gezonde en slechts weinig gecariëerde tanden en kiezen.
- g. Het plaatsen van kunsttanden over slechte wortels en in septische monden.
- h. Het geloof van het publiek, dat het geen nut heeft, de eigen tanden te behouden en dat het het beste is, ze maar te laten bederven, om ze dan te laten trekken en te vervangen door kunsttanden.

Ook is het waarschijnlijk, dat door onwetendheid en gebrek aan aseptis, de verspreiding der venerische ziekten wordt in de hand gewerkt.

In een volgend hoofdstuk wordt behandeld de samenhang van tandziekten met de volksgezondheid.

Hiervoor werden o.m. gehoord verschillende vertegenwoordigers van verzekeringsmaatschappijen, die unaniem het groote belang van behoorlijke tandverzorging inzien; één verschaft zelfs kosteloos tandheilkundige hulp en betaalt de helft van onkosten voor prothesen, uit de overweging dat dit toch een goede geldbelegging is.

Ook verschillende medici, hoofdinspecteurs van de volksgezondheid, spreken zich met nadruk uit. Een verklaart: »Ik geloof niet dat iemand, wiens levenstaak is, de zorg voor de volksgezondheid, in gebreke kan blijven om onder den indruk te komen van de belangrijke schade daaraan toegebracht door den slechten toestand van den mond in den tegenwoordigen tijd«.

De hoofdinspecteur van den Raad van Onderwijs schrijft: »De secundaire gevolgen zijn het grootste euvel van het

tandbederf. Tandsepsis heeft 4 gevolgen: — 1. tandcariës. — 2. periodontale ontstekingen (Pyorrhoea). — 3. abnormaliteiten veroorzaakt door doode tanden of onregelmatigheden in den stand der tanden. — 4. tandsteen.

De secundaire gevolgen vormen de ernst van den toestand, absorptie van toxinen enz.

De voornaamste secundaire gevolgen van tandziekten bij kinderen zijn:

- a. Ontsteking, pyorrhoea en ulceratie van het tandvleesch, leidende tot ziekelijke toestanden van den mond en klierzwellingen. Vele medische en tandheeskundige autoriteiten zijn zelfs van meening, dat tuberculeuse infectie op deze wijze kan plaats hebben.
- b. Algemeen onwelzijn van het kind, vermoeidheid, lusteloosheid, depressie — in het kort een toxische neurasthenie.
- c. Een groep van intoxicaties door microben, die in sommige gevallen leiden tot gewrichtsaandoeningen, die, wat de symptomen betreft, gelijken op rheumatisme.
- d. Verschillende vormen van anaemie.
- e. Een groep van min of meer mysterieuse gevolgen van tandziekten, die hunne teekenen op de huid achterlaten, (acne, urticaria, eczeem enz.), oog- en ooraandoeningen kunnen veroorzaken en tot nerveuze stoornissen kunnen leiden.
- f. Een groote groep van spijsverteringsstoornissen die terug te brengen zijn tot gevolgen van chronische tandsepsis.

Wat betreft de monden van de recruten, schrijft bijv. the Scottish Command, dat daar 44% (sic!) van de manschappen ongeschikt waren voor den dienst tengevolge van onvoldoende kauwvermogen.

In de conclusie van dit hoofdstuk zegt de Commissie:

»In verband met het groote aantal te voorkomen ziekten en chronische invaliditeit, vaak eindigende met vroegtijdigen dood, veroorzaakt door de gevolgen van mondsepsis en

verwoeste gebitten, beschouwt de Commissie de tot haar kennis gebrachte feiten met den grootsten ernst.

Zij zijn van meening dat aan dezen staat van zaken zoo snel mogelijk aandacht moet worden geschonken, met het oog op de verbetering van den gezondheidstoestand van de natie en een toename van zijn arbeidscapaciteit.

Het tekort aan tandartsen besprekende en de oorzaken daarvan nagaande, wordt de nadruk gelegd op het feit, dat het groot aantal onbevoegden daarvan de voornaamste reden is.

»De onbevoegde is meestal een kwakzalver, die de aandacht tracht te trekken door schreeuwerige advertenties en onscrupuleuze reclame, die, niet te maken hebbende met eenige contrôle of beroepsethica, de tandheekkundige professie in discredit brengt. Daar het publiek niet kan onderscheiden tusschen bevoegden en onbevoegden, wordt zoodoende de geheele tandheekkundige stand verlaagd en vernederd«.

»Wij gelooven niet dat er in de toekomst voldoende tandartsen zullen komen, tenzij de tegenwoordige wet veranderd wordt en het tandheekkundig beroep beschermd tegen mededinging van onbevoegden. Tenzij de noodige stappen hiervoor worden gedaan, zijn wij van meening dat er slechts voldoende tandartsen zullen komen voor de rijken en meer goeden. De arbeidersklasse zal dan hulp moeten blijven zoeken bij den onbevoegde en zal ook voortaan te lijden hebben van alle euvels die daar uit voortkomen«.

Wat de kwestie aangaat, in hoeverre Staatssteun noodig en gewenscht is, zegt de Commissie o.m.:

»Wij zijn van meening, dat tandheekkundige behandeling van aanstaande en zoogende moeders, en van kinderen beneden 5 jaar, met het oog op het welzijn van moeder en kind, met den meesten aandrang behoort te worden voorgestaan als een onderdeel van de practische toepassing der preventieve geneeskunde.

Wij vertrouwen zelfs, dat binnen eenige jaren Vereenigingen voor Moederschaps- en kinderezorg alleen dan voor volle Staatssubsidie in aanmerking zullen komen, wanneer tandheelkundige behandeling gewaarborgd is.

Daarna komt de tandverzorging der schoolkinderen aan de orde.

»De Commissie acht het van het grootste belang, met het oog op de algemeene volksgezondheid, dat er zoo snel mogelijk door alle plaatselijke onderwijs-commissies een volledig schema wordt opgemaakt voor tandheelkundig onderzoek en behandeling«.

Zij verzoekt den Onderwijs-Raad zijn macht aan te wenden, om te zorgen dat de 6 millioen schoolkinderen zoo spoedig mogelijk volledige tandheelkundige behandeling zullen krijgen.

De Commissie is van meening, dat behoorlijk opgeleide en geschikte tandheelkundige verplegers en verpleegsters, onder leiding en toezicht van een tandarts, zeer nuttig zouden kunnen worden gebruikt voor de behandeling der schoolkinderen en houdt dit zelfs, gezien het groote tekort aan tandartsen, voor de eenige oplossing.

In verband met een Openbare Tandheelkundige Dienst zegt de Commissie:

»Als het vaststaat, dat het de plicht is van den Staat om in het nationaal belang te zorgen voor het handhaven van een goede gezondheidstoestand en werkkraft van zijn burgers, aarzelen wij niet als onze meening uit te spreken, dat het in goeden toestand houden van de tanden van het volk daartoe een van de voornaamste middelen is«.

»In verband met de ons verstrekte gegevens, wat betreft de conditie van de tanden der schoolkinderen, zijn wij van meening, dat de uitbreiding op grooten schaal van het tandheelkundig onderzoek en de behandeling van kinderen vóór den schoolplichtigen leeftijd, een belangrijk deel vormt

van een algemeen systeem van voorbehoedende tandheelkundige behandeling«.

Wat aangaat de volwassenen luidt de conclusie: »De voorziening van een volledigen tandheelkundigen dienst om te voldoen aan de bestaande vraag is momenteel onmogelijk met het oog op het tekort aan tandartsen, maar wij zijn er absoluut van overtuigd, dat tegelijk met de onderdrukking van de onbevoegde uitoefening, de kern van een Openbaar Tandheelkundigen Dienst behoort te worden in het leven geroepen in de volkrijke buurten en dat de behandeling door zulk een dienst voor degenen die het noodig hebben, kosteloos verstrekt moet worden«.

Ook de tandheelkundige opleiding wordt in een hoofdstuk afzonderlijk behandeld.

Daar lezen wij o.m.: »Wij zijn van meening, dat het van groot belang is de kosten voor het behalen van het diploma te verminderen en dat daarom een driejarige studie voor tandheelkundige studenten het minimum behoort te zijn. Een student moet dan zijn voorbereidende studies voleindigd hebben, die wij gelijk zouden willen stellen met die voor de medische studenten, voordat hij zijn beroepsstudies kan beginnen en zijn opleiding behoort plaats te hebben in een tandheelkundige school«.

Er werden ook voorstellen gedaan om een tweede soort tandartsen te laten optreden, met een korteren studietijd (2 jaren) en met een beperkte bevoegdheid.

De commissie zegt daarover: »Wij achten het niet wenschelijk om twee klassen van tandartsen in het leven te roepen en wij kunnen daarom met voorstellen in deze richting niet meegaan«.

Wat betreft het verbod van tandheelkundige praktijk door onbevoegden, wordt gezegd: »Bijna iedere getuige gaf als zijn meening weer, dat tandheelkundige practijk door onbevoegden absoluut moet worden verboden«.

»Wij zijn van meening, dat in het algemeen belang en

speciaal in dat van de arbeidersklasse, de praktijk door onbevoegden gestraft behoort te worden en dat geen enkel ander middel afdoende zal blijken te zijn«.

»Geen enkele tandheelkundige bewerking, ook niet het inzetten of passen van kunststanden, behoort volgens onze meening toegestaan te worden aan onbevoegden«.

Resumeerende stelt de Commissie de volgende punten op:

1. Wij zijn het er onderling over eens, dat zeer ernstige gevaren annex zijn aan de uitoefening van de tandheelkunde door onbevoegden.
2. Wij stellen vast, dat er voor den oorlog een groot tekort was aan tandartsen, hetgeen sindsdien erger is geworden.
3. De oorzaken van dit tekort zijn:
 - a. de tegenwoordige wet, die de praktijk door onbevoegden niet tegengaat.
 - b. de duur van de huidige opleiding der tandheelkundige studenten.
 - c. de kosten, gepaard aan de huidige opleiding aan een tandheelkundige school.
4. Met het oog op de voorziening van een voldoende aantal tandartsen en om tegemoet te komen aan de nooden van het publiek, bevelen wij als middelen aan, noodig om het tegenwoordig bestaande kwaad te bestrijden:
 - a. Een wijziging van de wet, teneinde de uitoefening van de tandheelkunde door onbevoegden te verbieden.
 - b. De registratie onder bepaalde voorwaarden van niet geregistreerde practici, tandheelkunde uitoefende op den datum van dit rapport.
 - c. Een reductie van den minimumtijd voor de tandheelkundige opleiding.
 - d. Voorziening in de tandheelkundige behandeling voor zwangeren en kinderen beneden den leeftijd van 5 jaar.
 - e. De spoedige voltooiing van een volledig systeem

- van tandheelkundige behandeling der schoolkinderen.
- f. De oprichting van een Openbaar Tandheelkundigen Dienst.
 - g. Het gebruiken van verplegers en verpleegsters, werkende onder toezicht van tandartsen in de scholen en den Openbaar Tandheelkundigen Dienst.
 - h. Het stichten van beurzen voor tandheelkundige studenten.
 - i. De registratie na een korten studietijd en examen van tandtechnikers, als zoodanig in dienst 5 jaren vóór den datum van dit rapport.
 - j. Beurzen voor tandtechnikers.
 - k. Verhoogde toelagen aan tandheelkundige scholen.
5. Wij stellen voor, dat een speciale commissie benoemd zal worden, om onder bepaalde voorwaarden die onbevoegden tot registratie toe te laten, die op den datum van dit rapport als zoodanig werkzaam waren.
 6. Een grondig wetenschappelijk onderzoek naar de oorzaken en gevolgen van tandcariës is noodig.
 7. Een officieele Tandheelkundige Commissie (Statutory Dental Board) onder den Centralen Gezondheids-Raad (General Medical Council) behoort te worden opgericht voor het toezicht op de tandheelkundige professie. Deze Commissie moet bestaan uit leeken, benoemd door de Kroon, uit tandartsen gekozen door de professie en uit vertegenwoordigers van den Centralen Gezondheidsraad.
 8. Wij stellen voor, dat door de geregistreerde tandheelkundigen jaarlijksche stortingen van £ 5.— betaald moeten worden, welke moeten worden beheerd door de Statutory Dental Board en besteed moeten worden voor:
 - a. de uitgaven van die Commissie.
 - b. de oprichting van beurzen voor tandheelkundige studenten, en gedurende de eerste 10 jaren voor technikers.

- c. steun aan tandheelkundige scholen.
 - d. wetenschappelijk onderzoek.
9. Wij stellen voor, dat de uitoefening van tandheelkundige praktijk door vennootschappen onder speciale contrôle komt te staan, waarbij een afzonderlijke voorziening moet worden getroffen voor de bestaande vennootschappen.
 10. Wij stellen voor, een afzonderlijke kolom toe te voegen aan het Tandartsen-Register, voor de registratie van onbevoegden, die tot het Register worden toegelaten.
 11. Wij stellen voor, dat de »niet geregistreerden«, toegelaten tot het Register, den titel zullen voeren van »dentist« of anders »dental practitioner«, maar geen andere titel. De »niet geregistreerden« zullen bij toelating tot het Register dezelfde rechten, privilegiën en Status deelachtig worden als zijn toegewezen aan de »dentists« van de Wet van 1878.
 12. Wij stellen voor, de aandacht te schenken aan de belangen van de leden van de strijdkrachten des Konings, die vóór hun toetreden ongeregistreerd tandheerkunde uitoefenden, of assistent of techniker waren.

Dan volgt tenslotte de eindconclusie, die ik in het begin van dit artikel heb aangehaald.

Ik meen hiermede wel de voor ons belangrijkste punten uit dit lijvige rapport naar voren te hebben gebracht. Uit een en ander blijkt met ontstellende duidelijkheid, hoe droevig het momenteel met de tandheerkunde in Groot-Brittannië gesteld is. In de groote steden vindt men de tandartsen, die meerendeels in hunne praktijken de welgestelden behandelen, terwijl de rest is overgeleverd aan het erbarmelijk geknoei van den onbevoegde.

Bij het voorstellen van middelen om in dezen toestand verbetering te brengen, wordt de Commissie blijkbaar gehandicapt door twee dingen: ten eerste het groote tekort

aan tandartsen, ten tweede het feit, dat men rekening moest houden met de belangen der onbevoegden, daar deze geen onwettig beroep beoefenen, omdat de wet hen niets verbiedt en men zodoende het moreele recht mist hen zonder meer broodeloos te maken.

Men heeft gemeend de oplossing te moeten zoeken in een verkorting van den studietijd en in een opnemen van de onbevoegden in het Tandartsen-Register na een af te leggen examen en met een afzonderlijken titel.

Slechts schoorvoetend hebben de General Medical Council en de tandheelkundige organisaties zich daarbij neergelegd, hetgeen te begrijpen is. De opneming der onbevoegden is het minst erg, vooreerst, omdat zij na examen en registratie onder scherpe contrôle komen te staan en ten allen tijde door de General Medical Council van het Register geschrapt kunnen worden en ten tweede, omdat dit een noodmaatregel is, die voor de toekomst geen verder belang heeft.

De bekorting van den studietijd tot drie jaar lijkt ons veel bedenkelijker, omdat daarmee voor de toekomst een toestand wordt geschapen, die het gehalte van den Engelschen tandarts noodwendig moet verlagen in plaats van verbeteren.

Juist op het oogenblik, dat men in de meeste beschaafde landen inziet, dat deze studietijd verlengd behoort te worden en ook deze Commissie met zooveel nadruk wijst op het belang van de tandheelkunde voor de volksgezondheid, gaat men in Engeland een corps tandartsen in het leven roepen, die door den onvoldoenden duur van hunne studie niet geschikt kunnen zijn voor de taak die hen in de toekomst wacht. Laat ons hopen, dat dit voorstel van de Commissie niet zal worden geaccepteerd en zoo dit al het geval mocht zijn, men spoedig in zal zien hier op den verkeerden weg te zijn.

Wanneer de Commissie zich voor deze materie eens tot het buitenland gewend had, dan was haar waarschijnlijk gebleken, dat een langere duur der studie allermint een tekort aan tandartsen tengevolge zou hebben, mits slechts

de maatschappelijke positie daaraan evenredig wordt!

Het feit, dat de tandartsen jaarlijks f 60.— moeten storten, met welk geld o.m. beurzen voor studenten en technikers gesticht zullen worden en subsidie zal worden verleend aan tandheelkundige scholen, doet onze niet-Engelsche ooren ongetwijfeld eenigszins zonderling aan; men zou zoo zeggen, dat dit meer op den weg van den Staat ligt, of van vereenigingen, waarvan men *vrijwillig* lid is geworden.

De beschouwingen, gewijd aan den samenhang van tandziekten met de volksgezondheid, de behandeling van schoolkinderen en het Instituut van een Tandheelkundigen Dienst verdienen de grootste belangstelling.

Zoo ook de uitspraak, dat een en ander alleen te doen is, wanneer gebruik zal worden gemaakt van voor dit doel op te leiden »dental nurses«.

In de meeste landen dringt blijkbaar het besef door, dat nu de arbeidskracht steeds duurder wordt, het nuttig effect zoo hoog mogelijk moet worden opgevoerd en ongetwijfeld is het gebruiken van »dental nurses« in tandheelkundige klinieken een goede stap vooruit in deze richting.

Zij kunnen den tandartsen een massa tijdroovend werk gemakkelijk uit handen nemen, hetgeen ook in ons land bij eventueele oprichting van klinieken een belangrijke tijds- en geldbesparing kan opleveren.

Zou het ten slotte nog ooit noodig blijken om autoriteiten te overtuigen van het nut van goede voorziening in tandheelkundige hulp en van de noodzakelijkheid van een spoedig ingrijpen, dan is dit rapport, als officieel en objectief dokument, daarvoor een buitengewoon belangrijke bijdrage!